

KRS: lényeges változásokra számíthat, aki augusztus 17-e után örököl

Az Európa Tanács 650/2012/EU rendelete olyan fontos változásokat hoz az öröklési ügyekben, hogy az érintett személyeknek minden esetben ajánlott, hogy a már meglévő végrendeletüket felülvizsgálják a rendelet szabályaira tekintettel, illetve az, aki most végrendelezni kíván, az új szabályok fényében rendelkezzen hagyatékáról – hívta fel az Origó figyelmét a jelentős változásokra a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Dr. Bayer Andrea előjáróban kifejtette: az Európa Tanács 650/2012/EU rendeletét az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről 2015. augusztus 17-én vagy azt követően elhunyt személyek utáni öröklésre kell alkalmazni, olyan halálesetekre, ahol egy külföldi elem is található.

A rendelet célja, hogy harmonizálja az Unión belüli öröklési ügyekre irányadó joghatóságra és az alkalmazandó jogra, valamint az öröklési ügyekben hozott határozatok elismerésére és végrehajtására, továbbá az ilyen ügyekben kiállított közokiratok elfogadására és végrehajtására vonatkozó szabályokat.

Ezen túlmenően a rendelet bevezeti az úgynevezett európai öröklési bizonyítványt, amelynek felhasználásával az érintett személyek (örökösök, végrendeleti végrehajtók vagy hagyatéki gondnokok) egy másik uniós országban hivatkozhatnak jogállásukra vagy gyakorolhatják jogaikat.

A kiállított bizonyítvány külön eljárás nélkül valamennyi uniós országban joghatással bír, ami várhatóan jelentősen megkönnyíti az örökösök dolgát – mutatott rá a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Alkalmazandó jog és joghatóság

Főszabályként, 2015. augusztus 17. után, öröklési ügyekben azon tagállam jogszabályait kell alkalmazni, valamint annak a tagállamnak a bíróságai rendelkeznek joghatósággal az öröklés ügyében történő határozathozatalra, amelynek a területén az örökhagyó szokásos tartózkodási helye elhalálózásának időpontjában volt, tekintet nélkül az örökhagyó állampolgárságára.

A szokásos tartózkodási hely több elemből tevődik össze. Ezek lényegében az egyik államban való tartózkodási idő, a családi kötelék valamint a hagyatéki vagyontárgyak helye.

A szokásos tartózkodási hely meghatározása azonban jelentős jogbizonytalansághoz vezethet, annál is inkább, mert a fent hivatkozott rendelet szerint azon uniós ország bíróságai, amelyben az örökhagyó szokásos tartózkodási helye elhalálózásának időpontjában volt, megállapíthatják az adott öröklési ügyre irányadó joghatóságuk hiányát, ha úgy ítélik meg, hogy az örökhagyónak szorosabb kapcsolata volt egy másik uniós országhoz és azon ország bíróságai alkalmasabbak az öröklés tárgyában történő határozathozatalra.

Tehát ez esetben, amennyiben az eset valamennyi körülménye alapján megállapítható, hogy az örökhagyó az elhalálózásának időpontjában nyilvánvalóan szorosabban kapcsolódott egy másik

államhoz, mint ahhoz, amelyben a szokásos tartózkodási helye volt, az öröklésre alkalmazandó jog ennek a másik államnak a joga lesz.

A szokásos tartózkodási hely megállapítása a nemzetközi adójog egyik kritikus és sok vitára alapot adó pontja az élő személyek esetén is, így az elhunytak esetében számos esetben várhatóan még nagyobb jogvitákat generál az új szabályozás – prognosztizálta dr. Bayer Andrea.

Jogválasztás

Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az esetleges jogviták kellő tervezéssel megelőzhetők, mivel a végrendelező személy az utána történő öröklés egészére irányadó jogként választhatja annak az országnak a jogát, amelynek állampolgárságával a választás megtételekor vagy az elhalálozás időpontjában rendelkezik. Így a többes állampolgársággal rendelkező személy bármelyik ország jogát választhatja, amelynek állampolgárságával rendelkezik – hangsúlyozta a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Mi a teendő 2015. augusztus 17-e előtt hozott végintézkedések esetén?

Különösképpen okot adhat jogvitákra az átmeneti rendelkezésekben elrejtett szabály, amely szerint amennyiben a végintézkedést 2015. augusztus 17-ét megelőzően olyan állam joga szerint tették, amelyet az örökhagyó a rendelet szerint választhatott volna (például az állampolgársága szerinti állam jogát), akkor azt kell az öröklésre alkalmazandó jognak választott jognak tekinteni (vélelem), holott a szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga is alkalmazható lenne vagy fordítva.

Mivel a tagállamok öröklési ügyekkel kapcsolatos jogszabályai jelentős mértékben eltérhetnek egymástól, minden olyan személynek, aki például több államban lakóhellyel rendelkezik, több állampolgársággal rendelkezik, vagy tartósan külföldön dolgozik, ajánlatos a végrendeletében a szokásos tartózkodási helyét megjelölni.

Kétség esetén, lehetőség van arra is, hogy a végrendelet elején egy biográfiát leírjon, amely alapján a szokásos tartózkodási helye megállapítható vagy alternatívaként választhatja (megjelölheti) az állampolgárság szerinti ország jogát.

A fentiekre tekintettel tehát minden esetben ajánlott, hogy az érintett személyek a már meglévő végrendeletüket felülvizsgálják a rendelet szabályaira tekintettel, illetve, aki most végrendelezni kíván, az új szabályok fényében rendelkezzen hagyatékáról – tanácsolta végezetül dr. Bayer Andrea.